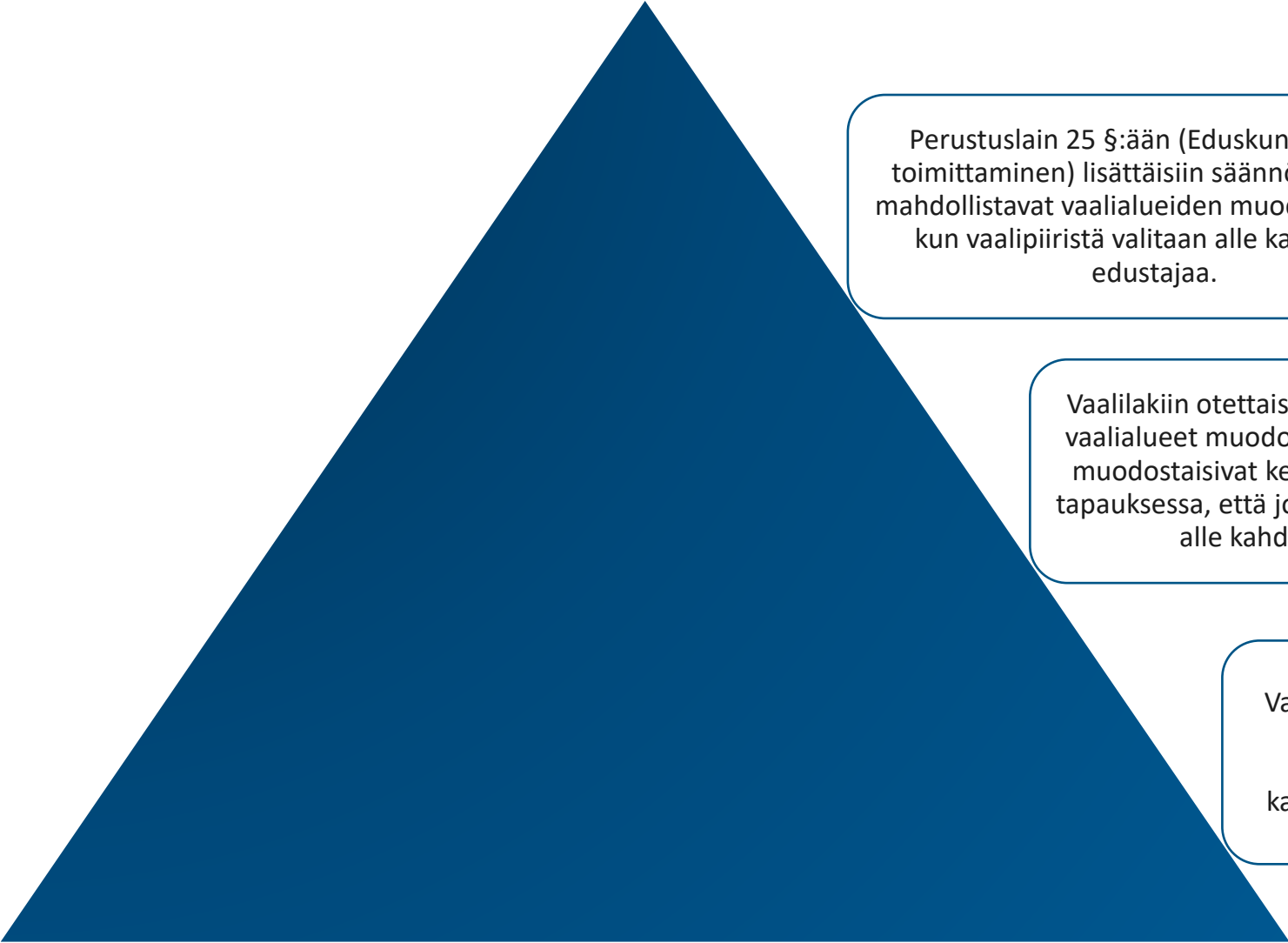

Liite: Vaalialueiden muodostaminen

Yleisesti

- Vaalialue muodostettaisiin **aina mutta ainoastaan siinä tapauksessa**, että vaalipiiristä valitaan alle kahdeksan edustajaa.
 - Vaalipiiristä valittavien edustajien määrä vahvistetaan kuudennen vaalipäivää edeltävän kalenterikuukauden viimeisen päivän väestötietojen perusteella (vaalilaki 6 §).
- Vaalilakiin otettaisiin säännökset siitä, miten vaalialue muodostettaisiin (ts. mitkä vaalipiirit muodostavat keskenään vaalialueen) siinä tapauksessa, että jostakin vaalipiiristä tulee valituksi alle kahdeksan edustajaa.
 - Vaalialue muodostettaisiin jokaista eduskuntavaalia varten aina erikseen. Jos vaalipiirin edustajamäärä aiemmissa vaaleissa olisi ollut alle kahdeksan mutta se nousisi vähintään kahdeksaan, silloin ei vaalialuetta otettaisi käyttöön.
- Vaalialueen muodostamisesta olisi vaalilaissa säännökset kaikkien vaalipiirien osalta, vaikka vaalipiiristä valittavan edustajamäärän laskeminen alle kahdeksaan olisi kuinka epätodennäköistä tahansa
 - + Systemaattisin ja lukijalle selkein. Säännöksestä näkisi heti, miten vaalialueet muodostettaisiin
 - Osa vaalialueista jää käytännössä teoreettisiksi
- Vaalipiirijako (jokainen kunta on osoitettu johonkin vaalipiiriin) ja vaalialueet (jokaiselle vaalipiirille on osoitettu vaalialue) muodostaisivat selkeän kokonaisuuden
- Vaalialueet eivät estä vaalipiireihin myöhemmin mahdollisesti tehtäviä muutoksia. Lainsäätäjän vain tulisi ottaa myös vaalialueet huomioon muutoksia tehtäessä.

Perustuslain 25 §:ään (Eduskuntavaalien toimittaminen) lisättäisiin säännökset jotka mahdollistavat vaalialueiden muodostamisen, kun vaalipiiristä valitaan alle kahdeksan edustajaa.

Vaalilakiin otettaisiin säännökset siitä, miten vaalialueet muodostuvat (ts. mitkä vaalipiirit muodostaisivat keskenään vaalialueen siinä tapauksessa, että jostakin vaalipiiristä valitaan alle kahdeksan edustajaa)

Valtioneuvoston asetuksella vahvistettaisiin vaalialueen muodostuminen samassa yhteydessä, kun eduskunnan kansanedustajapaikat jaetaan vaalipiireihin

Vaalialueiden muodostaminen

- Manner-Suomessa on kaksitoista vaalipiiriä. Kahden vaalipiirin vaalialueita muodostettaessa syntyy siis kuusi ”paria”:
 - Lapin vaalipiirillä on yhteistä maantieteellistä rajaa ainoastaan Oulun vaalipiirin kanssa, joten sillä ei ole vaihtoehtoja.
 - Sama koskee Helsingin ja Uudenmaan vaalipiiriä
- Jäljelle jää siis kahdeksan vaalipiiriä, joilla on vaihtoehtoja
- Se, minkä vaalipiirin kanssa Satakunta muodostaisi vaalialueen sanelee myös muita vaihtoehtoja
- Seuraavassa on kolme eri vaihtoehtoa, miten vaalialue Satakunnan osalta voisi muodostua

Vaihtoehtoja

Vaihtoehto A

- Helsingin ja Uudenmaan vaalipiirien muodostama vaalialue*
- Varsinais-Suomen ja Satakunnan vaalipiirin muodostama vaalialue
- Hämeen ja Pirkanmaan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Vaasan ja Keski-Suomen vaalipiirien vaalialue
- Oulun ja Lapin vaalipiirien muodostama vaalialue*

Vaihtoehto B

- Helsingin ja Uudenmaan vaalipiirien muodostama vaalialue*
- Varsinais-Suomen ja Hämeen vaalipiirien muodostama vaalialue
- Satakunnan ja Pirkanmaan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Vaasan ja Keski-Suomen vaalipiirien muodostama vaalialue
- Oulun ja Lapin vaalipiirien muodostama vaalialue*

Vaihtoehto C

- Helsingin ja Uudenmaan vaalipiirien muodostama vaalialue*
- Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Satakunnan ja Vaasan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Hämeen ja Keski-Suomen vaalipiirien muodostama vaalialue
- Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirien muodostama vaalialue
- Oulun ja Lapin vaalipiirien muodostama vaalialue*

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi:

”Vaalialueita muodostettaisiin yhteensä kuusi siten, että Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Satakunnan, Hämeen ja Pirkanmaan, Keski-Suomen ja Vaasan, Savo-Karjalan ja Kaakkois-Suomen sekä Oulun ja Lapin vaalipiirit muodostaisivat vaalialueen. Vaalialuejaon kriteerinä olisivat yhteinen maaraja ja historialliset aluejaot. Jos vaalipiirijakoa myöhemmin muutettaisiin niin että vaalipiirejä yhdistettäisiin, jaettaisiin tai nimettäisiin uudelleen, tulisi vaalialueiden muodostamispykälää päivittää vastaavasti.

Lainsäädännön tarkkarajaisuusvaatimuksen ja ennakoitavuuden vuoksi vaalialueista ehdotetaan säädettäväksi kaikkien vaalipiiriin osalta, vaikka väestöennusteiden kannalta olisikin epätodennäköistä, että vaalipiirin edustajamäärä putoaisi alle kahdeksaan.

--

Satakunnan vaalipiirillä on yhteistä maarajaa sekä Varsinais-Suomen, Pirkanmaan että Vaasan kanssa. Tässä esityksessä ehdotetaan, että Satakunnan vaalipiiri muodostaisi vaalialueen Varsinais-Suomen vaalipiirin kanssa. Perusteena tälle olisi se, että Varsinais-Suomen maakunta ja Satakunnan maakunta muodostivat aikoinaan yhdessä Turun ja Porin läänin, joten vaalipiireillä voidaan katsoa olevan enemmän toiminnallista yhteyttä kuin Satakunnan ja Pirkanmaan tai Satakunnan ja Vaasan muodostamalla vaalialueella.

Seuraavaksi pienin vaalipiiri on Keski-Suomen vaalipiiri, josta valitaan tällä hetkellä 10 kansanedustajaa. Sen paikkamäärä näyttäisi kuitenkin väestöennusteiden valossa säilyvän nykytasolla tai vähintään kahdeksana ainakin koko 2030-luvun, joten sen osalta vaalialueen muodostaminen voisi tulla ajankohtaiseksi mahdollisesti vasta 2040-luvulla. Edellä sanotun tarkkarajaisuusvaatimuksen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että Keski-Suomen vaalipiiri muodostaisi vaalialueen Vaasan vaalipiirin kanssa. Vaalialuetta ei kuitenkaan otettaisi käyttöön ennen kuin Keski-Suomen vaalipiirin paikkamäärä on pudonnut alle kahdeksan.”

Luonnos pykäläksi (vaalilakiin lisättävä uusi 6 a §)

6 a §

Vaalialueet

Jos 6 §:n 2 momentissa tarkoitettun laskutoimituksen tuloksena jonkun vaalipiirin kansanedustajien paikkojen lukumäärä on vähemmän kuin kahdeksan, todetaan 6 §:n 3 momentissa tarkoitettussa valtioneuvoston päätöksessä, että kyseinen vaalipiiri muodostaa eduskuntavaaleissa toisen vaalipiirin kanssa vaalialueen.

Vaalialueet ovat:

- 1) Helsingin ja Uudenmaan vaalipiirien muodostama vaalialue;
- 2) Varsinais-Suomen ja Satakunnan vaalipiirien muodostama vaalialue;
- 3) Hämeen ja Pirkanmaan vaalipiirien muodostama vaalialue;
- 4) Kaakkois-Suomen ja Savo-Karjalan vaalipiirien muodostama vaalialue;
- 5) Vaasan ja Keski-Suomen vaalipiirien muodostama vaalialue;
- 6) Oulun ja Lapin vaalipiirien muodostama vaalialue.